

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΠΡΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΠΙΣΤΙΣ καὶ ἡ ἀγάπη εἰσὶ τὰ δύο ἀληθινὰ καὶ ἀκράντα τῆς σωτηρίας θεμέλια. Οὐδεὶς χωρὶς πίστεως σώζεται, οὐδεὶς χωρὶς ἀγάπης σωθῆναι δύναται. Ὅστις πιστεύει, ἀλλ' οὐκ ἀγαπᾷ, ἐκεῖνος οὐ σώζεται· ὅστις ἀγαπᾷ, ἀλλ' οὐ πιστεύει, ἐκεῖνος κολάζεται· ἐκεῖνος δὲ μόνον ἐστὶν ὁ σεσωσμένος καὶ ὁ δίκαιος καὶ ὁ ἅγιος ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ὅστις, ἔχων πίστιν ἀληθῆ, ἔχει καὶ ἀγάπην πρακτικὴν. Ὁ θεηγόρος Παῦλος διδάσκων τοὺς Κορινθίους κατ' ἰδίαν, ἐδίδασκε κοινῶς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην· διὰ τοῦτο, ἐὰν ἀκριβῶς στοχασθῆς πᾶσαν τὴν πρώτην πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν αὐτοῦ, βλέπεις, ὅτι ὅλη αὐτὰ τὰ δύο μαθήματα περιέχει, τὸ μάθημα δηλαδὴ τῆς πίστεως καὶ τὸ μάθημα τῆς ἀγάπης.

Τοῦτο αὐτὸ βλέπεις καὶ εἰς αὐτὰ τὰ τελευταῖα τῆς ἐπιστολῆς λόγια, τὰ σήμερον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθέντα· καὶ δι' αὐτῶν πίσιν στερεᾶν, καὶ ἀγάπην εἰλικρινῆ παραγγέλλει· διότι καὶ οἱ ἄσπαρμοὶ τῆς ἀδελφότητος, καὶ ἡ συστασις ὑπὲρ τῆς περιποιήσεως τῶν ἀξιωτέρων, ἀγάπην πνέουσι· καὶ αὐτὴ δὲ ἡ εὐχή, ἡ ἀκροτελευταῖα σφραγὶς τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ, ἀγάπη ἐστίν. « Ἡ ἀγάπη μου, λέγει, » μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ». Κἂν δὲ ἀπλᾶ καὶ μηδεμιᾶς ἐξηγήσεως δεόμενα φαίνωνται τὰ ἀναγνωσθέντα λόγια, ὅστις ὁμως μετὰ προσοχῆς ἀκούσει τὴν ἐφεξῆς ἐρμηνείαν, ἐκεῖνος πολλὴν κερδαίνει τὴν ψυχικὴν ὠφέλειαν.

Ἄδελφοί, γρηγορεῖτε, σήκετε

1. Κορ. 16.
24.

1. Κορ. 16.
15.

14. ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραται-
οῦσθε· πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γι-
νέσθω.

Κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς, ἐν οἷς ὁ
Παῦλος ἔγραφε πρὸς τοὺς Κορινθίους, ἦ-
σαν καὶ ἀπατεῶνες, οἵτινες ἔπειθον τοὺς
πιστοὺς, « Ὅτι ἀνάσσεις νεκρῶν οὐκ ἔστι »
καὶ τύραννοι, οἵτινες ἐδυνάστευον αὐτοὺς,
ἵνα ἀρνηθῶσι τὴν εἰς Χριστὸν πίσιν· καὶ
σκανδαλοποιοί, οἵτινες ἐσανδάλιζον τῶν
πιστῶν τὰ πλήθη, ἄλλοι μὲν τρώγοντες τὰ
εἰδωλόθυτα, ἄλλοι δὲ διδάσκοντες τὸ, « Ἐ-
1. Κορ. 8. 13. 1. » γὼ μὲν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ
2. Κορ. 12. » δὲ Κηρᾶ ». Κατὰ τῆς ἀπάτης ἀναγκαίαι
ἐστὶν ἡ προσοχή· διότι, ὅταν προσέχης, δυ-
σκόλως σὲ ἀπατᾷ ὁ πλάνος. Κατὰ τῆς
δυναστείας ἀναγκαίαι ἐστὶν ἡ ἐπιμονή, ἡ ἀν-
δρεία, τὸ κράτος· διότι ὅταν ὑπάρχῃς ἐ-
πίμονος καὶ ἀνδρείος καὶ κραταῖος, οὐδὲν
κατὰ σοῦ δύνανται τῶν τυράννων αἱ δυνα-
σειαι. Κατὰ δὲ τοῦ σκανδάλου ἀναγκαιο-
τάτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη· διότι, ὅταν τῇ ἀλη-
θείᾳ ἀγαπᾷς τὸν πλησίον σου, οὐδὲν ποι-
εῖς προξενοῦν αὐτῷ σκάνδαλον· διὰ τοῦτο
οὖν τρία παρήγγειλε τότε εἰς τοὺς πιστοὺς
ὁ Παῦλος, τὸ, « Ἐρηγορεῖτε », ἵνα μὴ πλα-
1. Κορ. 16. 15. 16. 1. » νῶνται ὑπὸ τῶν ἀπατεῶνων· τὸ, « Στή-
2. Κορ. 12. 1. » κετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραται-
1. Κορ. 16. 15. 16. 1. » οῦσθε, ἵνα μὴ νικῶνται ὑπὸ τῆς δυναστείας
2. Κορ. 12. 1. » τῶν τυράννων· καὶ τὸ, « Πάντα ὑμῶν ἐν
1. Κορ. 16. 15. 16. 1. » ἀγάπῃ γινέσθω », ἵνα μὴ τοὺς ἀδελφοὺς
2. Κορ. 12. 1. » σκανδαλίζωσιν· αὐτὰ δὲ τὰ τρία ὅπλα εἰσὶ
καὶ κατα τοῦ διαβόλου· διότι αὐτός ἐστι καὶ

τῆς ἀπάτης ὁ ἐφευρετὴς, καὶ τῆς δυνα-
στείας ὁ σύμβουλος, καὶ τοῦ σκανδάλου ὁ
συνεργός· ἐπειδὴ δὲ ἄχρι τῆς σήμερον καὶ
ἀπατεῶνες περιέρχονται, θνητοψυχίαν καὶ
ἀσέβειαν διδάσκοντες· καὶ τύραννοι ἀνα-
φαίνονται, δυναστικῶς τοὺς πιστοὺς ἀπο-
σπῶντες ἀπὸ τῶν ὀρθῶν τῆς πίσεως δογμά-
των· καὶ σκανδαλοποιοὶ πολλοὶ, παντὶ
τρόπῳ σκανδαλίζοντες· καὶ ὁ διάβολος
« Ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ, ζητῶν
» τίνα καταπίη· διὰ τοῦτο ἄχρι τῆς σή-
μερον ἀναγκαιοτάτη εἰς πᾶσαν ψυχὴν ἡ
παραγγελία τοῦ Παύλου· « Ἐρηγορεῖτε,
» στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραται-
» οῦσθε· πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω ».
Βλέπε δὲ πῶς διὰ τούτων τῶν συντόμων
λόγων ἀνακεφαλαιώσας ὅσα περὶ πίσεως
καὶ ἀγάπης εἶπεν ἐν πάσῃ τῇ ἐπιστολῇ αὐ-
τοῦ, δείκνυσιν ἔπειτα καὶ τῆς ἀγάπης τὸ
ἔργον, παρακαλῶν ὑπὲρ τῆς τῶν ἀδελφῶν
περιποιήσεως.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, 1. Κορ. 16. 15. 16. 1.
οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐ-
στὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς δι-
ακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς·
ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς
τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦν-
τι καὶ κοπιῶντι.

Οὗτος ὁ Στεφανᾶς ἐστὶν ὁ δεσμοφύλαξ, 1. Κορ. 16. 15. 16. 1.
ὃν ὁ Παῦλος ἐβάπτισεν σὺν πᾶσι τοῖς ἐν τῇ
οἰκίᾳ αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει Φιλιππων· διὸ καὶ
πρὸς τοὺς αὐτοὺς Κορινθίους ἔγραψεν·

1. Κορ. 1.
16.

Ἐθάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον.
 » Καὶ Ἀχαΐαν » μὲν ὀνομάζει τὴν Ἑλλάδα, καθότι ἐκπαλαι, ἐκ τῶν καιρῶν δηλαδὴ τοῦ Ὀμήρου, Ἀχαιοὶ ἐλέγοντο οἱ Ἕλληνες· ἀπαρχὴν δὲ τῆς Ἀχαΐας τοῦ Στεφανᾶ τὸν οἶκον, ἢ καθότι αὐτὸς κατώκει τὴν πόλιν Φιλίππων, ἣτις ἦν τότε « Πρώτη τῆς με-
 11. 12. 16. » ρίδος τῆς Μακεδονίας πόλις », ἢ καθότι ἡ οἰκία τοῦ Στεφανᾶ πρώτη ἐκ τῶν ἐλληνικῶν οἰκῶν ἐπίσεισεν ὅλη εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἢ καθότι οἱ ἐξ αὐτοῦ τοῦ οἴκου ὑπερεῖχον εἰς τὰ κατορθώματα τῆς ἀρετῆς τοὺς κατοικοῦτας ἐν ταῖς ἄλλαις οἰκίαις τῆς Ἀχαΐας· διὸ καὶ ἔλεγε περὶ αὐτῶν, ὅτι Ἔταξαν, ἤγουν ἀφιέρωσαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἁγίων, ἤγουν τῶν πεισῶν, οὐς οὐ μόνον ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ ὀνομάζει ἁγίους διὰ τὸ ἅγιον ἐπάγγελμα τῆς Χριστιανικῆς πίσεως, καὶ διὰ τὴν ἁγίαν αὐτῶν ζωὴν καὶ πολιτείαν. Βλέπε δὲ, μετὰ πόσης ἀγάπης συνίστησι τὸν Στεφανᾶν καὶ τοὺς περὶ αὐτόν. Παρακαλῶ, λέγει, ἐπειδὴ γινώσκετε, ὅτι οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκίαν τοῦ Στεφανᾶ εἰσι πρῶτοι τῶν ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ κατὰ τὴν πίσιν καὶ τὴν ἀρετὴν, καὶ ὅτι αὐτοὶ ἀφιέρωσαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἁγίων, ἵνα καὶ ὑμεῖς δεικνύητε πᾶσαν ὑπακοήν· οὐ λέγει δὲ αὐτοῖς, ἀλλὰ τοῖς τοιούτοις, ἵνα μηδεὶς νομίση ὅτι κατὰ προσπάθειαν παραγγέλλει τὴν πρὸς τὸν Στεφανᾶν καὶ τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ ὑπακοήν καὶ εὐλάβειαν· ὅθεν καὶ ἐπιβεβαιοῖ τὴν γενικὴν καὶ καθολικὴν αὐτοῦ σύστασιν, λέγων·

« Καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι ». Ὑποτάσσεσθε, λέγει, καὶ περιποιεῖσθε οὐ μόνον τὸν Στεφανᾶν καὶ τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅσοι τοιοῦτοί εἰσιν, ὅποιοι οἱ περὶ τὸν Στεφανᾶν, ἔτι δὲ καὶ πάντα ἄνθρωπον, ὅστις συμβοηθεῖ καὶ κοπιᾷ εἰς τῆς ἀρετῆς τὰ ἔργα.

Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στε- 1. Κορ. 16.
17.
φρανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαι-
κοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑξέρημα οὗτοι
ἀνεπλήρωσαν· Ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ
18.
ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν· ἐπιγι-
νώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.

Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐβδομήκοντα ἀποστόλων εἰσὶν ὁ Φουρτουνάτος καὶ ὁ Ἀχαιῆκος· ἴσως δὲ αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἐκ τῆς οἰκίας τῆς Χλόης, περὶ ὧν ὁ Παῦλος ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ ἔγραψεν· « Ἐδηλώθη γάρ μοι ἀ- Χρυσ. αὐτ.
1. Κορ. 1.
11.
» δελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης ». Τούτους δὲ σὺν τῷ Στεφανᾶ ἀπέσειλαν οἱ Κορινθιοὶ πρὸς τὸν Παῦλον μετὰ ἐπιστολῆς, ἣτις περιεῖχε ζητήματα περὶ γάμου καὶ παρθενίας καὶ περὶ τῶν εἰδωλοθύτων· αὐτοὶ δὲ ἐλθόντες πρὸς αὐτόν, ἐφάνέρωσαν αὐτῷ τὰ μεταξὺ τῶν Κορινθίων σχίσματα, καὶ τὰ περὶ τοῦ πορνεύοντος, καὶ τὰ περὶ τῶν λεγόντων, ὅτι οἱ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. Ἐπειδὴ οὖν 1. Κορ. 1.
11. καὶ 5.
1. καὶ 15.
12.
ὁ Παῦλος δι' αὐτῶν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὴν ἀπόκρισιν, ἣτις οὐ μόνον περιεῖχε τῶν ζητημάτων αὐτῶν τὴν λύσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς περὶ τῶν ἀμαρτημάτων αὐτῶν ἐλεγκτικὰς νοουθεσίας, φοβούμενος, μήπως λα-

θόντες παρ' αὐτῶν τὴν τοιαύτην ἀποκριτικὴν ἐπιστολὴν αὐτοῦ, λυπήσωσιν αὐτούς, ὡς φανερώσαντας αὐτῷ τὰ τούτων παραπτώματα, διὰ τοῦτο συνίστησιν αὐτούς, λέγων.
 « Χαίρω ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ » Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ ». Ταῦτα δὲ τὰ λόγια παραστατικά εἰσι τῆς πρὸς τοὺς Κορινθίους μεγάλης αὐτοῦ ἀγάπης· διότι τότε χαίρομεν βλέποντες τοὺς ἀπεσταλμένους, ὅταν πολλὰ ἀγαπῶμεν τοὺς ἀποσειλαντας· χαίρομεν βλέποντες τοὺς ἀπεσαλμένους ὑπὸ τῶν ἠγαπημένων, ὡσπερ ἂν εἰ ἐβλέπομεν τοὺς ἀποστειλαντας φίλους· τοῦτο δὲ σημαίνουσι ταῦτα τὰ λόγια· « Ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ανεπλήρωσαν ». Ἐστερούμην, λέγει, τῆς ἀπολαύσεως ὑμῶν, ἡ δὲ τούτων παρουσία ἀνεπλήρωσε ταύτην τὴν στέρησιν, καθότι βλέπων αὐτούς, ὑμᾶς ἔβλεπον· « Ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν ». Ἀλλὰ πῶς οὗτοι οἱ τρεῖς ἀπεσταλμένοι ἀνέπαυσαν τὸ πνεῦμα καὶ τοῦ Παύλου καὶ τῶν Κορινθίων; Ὁ Παῦλος μαθὼν δι' αὐτῶν τὰ τῶν Κορινθίων ἀμαρτήματα, καὶ νουθετήσας αὐτούς, ἀνέπαυσε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἐπλήρωσε τὸ ἀποστολικὸν αὐτοῦ χρέος· οἱ Κορινθιοὶ ἀναγνόντες τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου, τὴν διὰ τῶν τριῶν ἀπεσαλμένων προσενεχθεῖσαν αὐτοῖς, ἀνέπαυσαν τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐλέγχων τῆς ἑαυτῶν συνειδήσεως, διορθωθέντες ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν, ὡς περὶ τούτου μαρτυρεῖ αὐτὸς ὁ Παῦλος, λέγων· « Βλέπω γὰρ, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη

» εἰ καὶ πρὸς ὦραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς· νῦν ^{2. Κορ. 7-8, 9.}
 » χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν. » Ἀκουσον δὲ, πῶς διὰ τοῦ συμπεράσματος παραγγέλλει, ἵνα τιμῶσιν οὐ μόνον τοὺς τρεῖς ἀπεσαλμένους, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ὁμοιοὶ εἰσιν αὐτοῖς κατὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀρετὴν· « Ἐπιγινώσκετε » οὖν, λέγει, τοὺς τοιοῦτους ». Μετὰ ταῦτα γράφει τοὺς ἀσπασμοὺς τῶν ἀδελφῶν, λέγων·

Ἄσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι ^{1. Κορ. 16-19.}
 τῆς Ἀσίας· ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν κύριῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ.

Τὰ λόγια ταῦτα πείθουσιν, ὅτι ὁ Παῦλος ἔγραφεν αὐτὰ εὐρισκόμενος εἰς τὴν Ἐφεσον· καὶ ἤρξατο μὲν γράφειν τὴν πρὸς Κορινθίους πρώτην αὐτοῦ ἐπιστολὴν, ὅταν διήρχετο τὴν Μακεδονίαν, ὡς αὐτὸς μαρτυρεῖ, λέγων· « Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι ». Ἐχων δὲ σκοπὸν ἐλθεῖν καὶ μεῖναι ^{1. Κορ. 16-5.}
 ἐντῇ Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς, ὡς ὁ αὐτὸς ἐπιβεβαίωσι, λέγων· « Ἐπιμενώ δὲ » ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς· » ἐλθὼν εἰς τὴν Ἐφεσον, τέλος ἐπέθηκε τῇ ἐπιστολῇ ^{αὐτ. 8.}
 αὐτοῦ· ἐκεῖ δὲ, ἤγουν εἰς τὴν Ἐφεσον, δι' αὐτὸν ἦλθον ἐνδεχομένως οἱ προεστῶτες τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Γαλατίας, τῆς Λυκαονίας, τῆς Φρυγίας, ἡ καὶ ἄλλων ἀσιατικῶν ἐκκλησιῶν· ὅθεν ὡς ἐξ αὐτῶν ἀσπάζεται τοὺς Κορινθίους· τὸν δὲ Ἀκύλαν καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Πρίσκιλλαν εὔρεν εἰς τὴν

Π. κ. 18.
3. Κόρινθον, ὅτε τὸ πρῶτον ἦλθεν ἐκεῖ. « Καὶ »
» διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι, λέγει ὁ ἱερός
» Λουκᾶς, ἔμενε παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζε-
» το· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην ». Οὗτοι οὖν, ὡς φαίνεται, μετέβησαν ἐκ
τῆς Κορίνθου εἰς τὴν Ἐφεσον, ὅπου ἦν
τότε ὁ Παῦλος· διὰ τοῦτο καὶ ὡς ἐξ αὐτῶν
ἀσπάζεταιται τοὺς Κορινθίους. Βλέπε δὲ, πῶς
διὰ τῶν ἀσπασμῶν καὶ τῶν κοινῶν τῶν
τῆς Ἀσίας ἐκκλησιῶν, καὶ τῶν τῆς κατ'
οἶκον ἐκκλησίας τοῦ Ἀκύλα, συνδέει πάν-
τας τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης. Σημειῶσαι
δὲ καὶ τὴν ἀρετὴν τούτων τῶν ἀγίων
συζύγων, ἡγουν τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς
Πρισκίλλης, οἵτινες ἐποίησαν τὸν οἶκον
αὐτῶν ἐκκλησίαν, ὅπου οἱ πιστοὶ συναγόμε-
νοι προσήυχοντο, καὶ ἐτέλουν τὰ θεῖα
μυστήρια. Τοιαύτην δὲ ἐκκλησίαν εἶχεν οὐ
μόνον ὁ Ἀκύλας, ἀλλὰ καὶ ὁ Νυμφᾶς ἐν
τῇ Λαοδικείᾳ, καὶ ὁ Φιλήμων ἐν ταῖς
Κολασσαῖς. Ἐσώζετο ἡ τοιαύτη τοῦ Φι-
λήμονος οἰκία καὶ κατ' αὐτὸν τὸν πέμπτον
ἀπὸ Χριστοῦ αἰῶνα.

Κορ. 4. 13.
1. 2.
1. 2.
ἐν πρῶτῳ.
τῆς πρῶτης.
1. 2.

1. Κορ. 16.
20.

Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ
πάντες· ἀσπάσατε ἀλλήλους ἐν φι-
λήματι ἀγίῳ.

Εἰπὼν πρῶτον, « Ἀσπάζονται ὑμᾶς
» αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας, καὶ ἡ κατ'
» οἶκον ἐκκλησία τοῦ Ἀκύλα », ἔπειτα, καὶ
πάντες οἱ ἀδελφοί, παρέστησε διὰ τούτου,
ὅτι πάντες οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες
ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ ἐνότητα εἶχον με-

ταξὺ ἀλλήλων. Παραγγέλλει δὲ καὶ εἰς
τοὺς Κορινθίους, ἵνα καὶ μεταξὺ ἀλλήλων
ποιήσωσι τὸν ἀσπασμὸν. Ἐπειδὴ δὲ εἰσι
φιλήματα καὶ ὑποκριτικὰ καὶ δόλια, καθὼς
τὸ τοῦ Ἰούδα, καὶ αἰσχροῦ καὶ βεβηλοῦ,
καθὼς τὰ τῶν ἀσελοῦντων· φίλημα δὲ
ἀγίον ἐστὶ τὸ ἀνυπόκριτον, καὶ τὸ ἐκ κα-
θαρᾶς ἀγάπης προερχόμενον, διὰ τοῦτο
εἶπεν, ἵνα ποιήσωσι τὸν μεταξὺ ἀλλήλων
ἀσπασμὸν, οὐκ ἐν φιλήματι ἀπλῶς, ἀλλ'
« Ἐν φιλήματι ἀγίῳ »· ἐπισυνάπτει δὲ
καὶ τὸν ἴδιον ἀσπασμὸν, λέγων·

Ὁ ἀσπασμὸς τῆ ἑμῆ χειρὶ Παύλου. 1. Κορ. 16.
21.

Ὁ Παῦλος μὲν ὑπηγόρευεν, ἄλλος δὲ
ἔγραψεν ὅλην τὴν ἐπιστολὴν· ταῦτα δὲ τὰ
λόγια· « Ὁ ἀσπασμὸς τῆ ἑμῆ χειρὶ Παύ-
» λου », ἰδίᾳ χειρὶ ἔγραψεν ὁ Παῦλος·
ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀσπασμοὶ καὶ τὰ φιλήματα,
περὶ ὧν αὐτὸς λαλεῖ, οὐδὲν ἄλλο σημαίνου-
σιν, εἰμὴ τὴν μεταξὺ ἀλλήλων καθαρὰν
καὶ εὐαγγελικὴν ἀγάπην· αὕτη δὲ θυγάτηρ
ἐστὶ τῆς πρὸς Χριστὸν ἀγάπης, διότι
« Πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα, ἀγαπᾷ
» καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ »· διὰ
τοῦτο ἐπέφερε τὰ ἐξῆς·

Εἴτις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἢ τῷ ἀνάθεμα, μα-
ρὰν ἀθά. 1. Κορ. 16.
21.

Τὸ μὲν ἀνάθεμα, παντελῆ χωρισμὸν
σημαίνει· περὶ δὲ τοῦ, Μαρὰν ἀθά, τινὲς

1. Κορ. 16.
21.

λέγουσιν, ὅτι ταῦτα οὐκ εἰσὶν ὀνόματα τῆς ἑβραϊκῆς, ἀλλὰ τῆς τῶν Σύρων διαλέκτου, πολλοὶ δὲ, ὅτι εἰσὶν ἑβραϊκά· ἄλλοι δὲ, συγκείμενα ἐκ τῆς Ἑβραίων καὶ Σύρων φωνῆς, καθότι αὐταὶ αἱ δύο διάλεκτοι συγγένειαν ἔχουσι μεταξύ ἀλλήλων· σημαίνει δὲ κατὰ μὲν τινὰς τὸ, ὁ Κύριος ἦλθε· κατ' ἄλλους δὲ, ὅταν ὁ Κύριος ἔλθῃ. καὶ κατὰ μὲν τὴν πρώτην σημασίαν ἡ ἔννοιά ἐστίν αὕτη· Εἴ τις οὐκ ἀγαπᾷ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, ἔστω κεχωρισμένος ἀπ' αὐτοῦ· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἐστὶν αὕτη Ὅστις οὐκ ἀγαπᾷ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἔστω κεχωρισμένος ἀπ' αὐτοῦ, ὅταν ἔλθῃ κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς· καὶ τινες μὲν λέγουσιν, ὅτι ἑβραϊστὶ ἔγραψεν αὐτὰ ὁ Παῦλος, ἵνα συντρίψῃ τὴν ὑπερηφάνειαν τῶν Κορινθίων, οἵτινες ἐπαίροντο ἐπὶ τῇ εὐφραδίᾳ τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου, δείξας αὐτοῖς, ὅτι εἰς τὸ νόημα, οὐχὶ δὲ εἰς τὴν φράσιν ἐστὶν ἡ δύναμις. Ἐπειδὴ ὁμοῦς τρία εἶδη ἀφορισμοῦ εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι, κατάραν, ἀνάθεμα καὶ μαρὰν ἀθά· τὸ δὲ ἔσχατον ἦν τὸ φοβερώτερον καὶ παιδευτικώτερον, ἐλέγετο δὲ, ὅταν μετὰ τὴν κατάραν καὶ τὸ ἀνάθεμα ἔμενον ὁ ἄνθρωπος ἀδιόρθωτος, μήπως ὁ Παῦλος ἔγραψε τοῦτο οὕτως, ὡς ἐλέγετο, ἤγουν μαρὰν ἀθά, διὰ περισσοτέραν τοῦ λόγου ἔμφρασιν. Διὰ τούτων δὲ τῶν λόγων πολὺν φόβον ἐνέσταξεν εἰς τὰς καρδίας τῶν Κορινθίων, σπουδάζων πείσαι αὐτούς, ἵνα ἀγαπῶσι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐπομένως

δὲ καὶ ἀλλήλους, καὶ οὕτω παύσωσι τὰ μεταξύ ἀλλήλων σκάνδαλα καὶ τὰ σχίσματα, καὶ μηκέτι λέγοντες· « Ἐγὼ μὲν εἰμι » Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, » ἐγὼ δὲ Χριστοῦ », ἀφιερῶσωσι πᾶσαν τὴν ἑαυτῶν ἀγάπην καὶ τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν· ἐπειδὴ δὲ τοσοῦτον ἐφόβισε, διὰ τοῦτο θαρσοποιεῖ αὐτούς διὰ τῶν ἐξῆς λόγων·

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

Περιέχει ἡ πρὸς Κορινθίους πρώτη ἐπιστολὴ τοῦ θεορρήμονος Παύλου καὶ ἀποδείξεις τῆς πίστεως, καὶ νοθεσίας, καὶ ἐλέγχους, καὶ φοβερισμούς, καὶ ἐπιτίμια, τὸ δὲ τέλος αὐτῆς εὐχὴ ἐστὶ καὶ δηλοποίησις τῆς πρὸς αὐτούς εὐνοϊκῆς αὐτοῦ διαθέσεως· εὐχομαι, λέγει, ἵνα ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴη μεθ' ὑμῶν. Δηλοποιεῖ δὲ, ὅτι πάντας αὐτούς ἀγαπᾷ ἀγάπη καθαρᾷ καὶ ἀγία, ἥτις ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἣν ἐνομοθέτησεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ κατὰ Χριστόν ἀγάπη μου, λέγει, ἐστὶ μετὰ πάντων ὑμῶν· « Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. » Ἀμήν. Ἐλθέτω δὲ, Κύριε, καὶ εἰς ἡμᾶς ἡ χάρις, ἣν ἤρξατο τοῖς Κορινθίοις ὁ ἀπόστολός σου, ἵνα τῇ θείᾳ αὐτῆς δυνάμει ἀγαπήσαντές σε ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τῆς φοβερᾶς κα-

Χρυσ. οἱ κυμ. θεορ. αὐτ. ἑβρων. εἰς τὴν πρὸς Μαρκέλλ. ἔπις. Ὁρ. τοὺς καλουμ. ἑβ. Κριτικ.

Χρυσ. οἱ.

θεορ.

Ὁρ. τοὺς Κριτικ.

1. Κορ. 12.

1. Κορ. 16. 23.

24.

256 Ὁμιλία μετὰ τὴν Α'. πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου.

ταδίκης τοῦ ἀναθέματος, μαρὰν ἀθά· μεί-
νωμεν δὲ ἀχωρίστως συνηνωμένοι μετὰ
σοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ
ζωῆς, καὶ ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου, καὶ μετὰ

θάνατον, καὶ ὅταν ἔλθῃς κρῖναι ζῶντας
καὶ νεκρούς, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. Ἀμήν.

